

האיחוד

עלון לשבת קודש

בס"ד

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: כשרות (קלב)

הפטרה: "ותאמר ציון" (ישעיה מט)

כב' באב תשע"ח 1233 (שנה כג')

פרשת עקב – שבת מברכיין

ר"ח אלול יחול א"ה בשבת הבאה וביום ראשון מולדו בליל ראשון בשעה 20:33 ו- 9 חלקים

"והיה עקב תשלמעון... ועלמרתם ועשיתם אותם ועלמרתם ואלוקיך כלך את חברית

ואת חוסד ואהבך וברכך וברכך וברכך פרי בטןך... (יב-יג)

"ושמרתם ועשיתם" מדוע האזהרה לקיים את המצוות נאמרה בלשון רבים, אך ההבטחה על השכר נאמרה בלשון יחיד "ואהבך וברכך והרבך"? אמנם האזהרה והצייון נאמרו לכולם בשווה אך לא הכול עושים ומקיימים את המצוות באופן שווה היות ואין כולם שווים ברצון, בהתלהבות ובכוונות. השהירות ולכן כל אחד מקבל את גמולו לפי מידת החשק וההתלהבות שהשקיע בקיום אותה מצוה (אמרי חן)

"ארץ אשר ה' אלוהיך דורש אותה תמיד עליה ה' אלוהיך בה מרשית השנה ועד

אחרית שנה" (יא, יב)

ארץ ישראל הינה ארץ מבורכת, בבת עינו של השם יתברך "אשר ה' אלוהיך דורש אותה", אולם אם ברצונכם לזכות לשפע וברכה בפירותיה עליכם לקיים את המצוות או אז תזכו שהשם יתברך יוריד בה גשמים שיפרו את הארץ ויצמיחו פירות דשנים ומשובחים וממה שיישאר יוריד לשאר העולם.

"תמיד עיני ה' אלוהיך בה" -למלא צרכיה, "מראשית השנה ועד אחרית השנה" שאם דן אותם בראש השנה ואינם זכאים לגשמים אך חוזרים בתשובה, שולח להם הקב"ה גשמים מועטים במקומות הראויים לצמיחה ובשעות הראויות להצמיח ועושים הגשמים פעולה טובה. אם ח"ו להפך וחטאו להשם יתברך שולח הוא את רוב הגשמים למקומות שאינם ראויים להצמיח בשעות שאינן יפות לצמיחה כגון: למדבריות. הכול תלוי בנו (מעייין השבוע)

הנעלבים ואינם עולבים

מעשה שהיה

שמי שרה, אני בת 10 וגרה בכרוקלין שבארה"ב, אתם ודאי

מכירים את דברי חכמינו ז"ל על אנשים מיוחדים שנעלבים ואינם עולבים,

שומעים חרפתם ואינם משיבים... עליהם נאמר: "ואהביו כצאת השמש בגבורתו", שפירושו כי מי שמצליח לא להגיב שמעליבים אותו, זוכה לעתיד לבוא להאיר כמו השמש, והוא נחשב אהובו הגדול של הקב"ה.

היה זה ביום שלישי אחד, יצאתי בריצה מדלת הכיתה, רצתי במסדרון, דלגתי במדרגות יצאתי משער בית הספר ורצתי כל עוד נפשי בקרבי לביתיה של סבתי. לא יודעת איך מצאתי את הדרך מבדל לדמעות הרבות שטשטשו את כל מה שלפני, צלצלתי לצלול קצר בפעמון ופתחתי את הדלת במפתח שסבתא נתנה לי כבר לפני שנה.

יום השלישי הוא היום הקבוע שלי אצל סבתא, סבתא יושבת בסלון וסרגה, צנחתי על הספה, מנסה בקושי לעצור את הבכי הסוער. "על מה ולמה קדרו פניך?" שאלה סבתא שהיא מניחה

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:40-8:42

כניסת שבת: 7:17 יציאת שבת: 8:07 יציאת שבת: 8:59

הלכות והליכות ומנהגי ארץ ישראל לגר"ח לוונטל עמ' 36, תשובות הגדה המכונן למאות תלמוד בדרך בית עזראל חלק 012 מאמר הרב אליהו אלחנן, גלחט חוברת ד"ר שלמה ישראל בראשית הגר"ח קלויז עמ' 204 ועוד.

* **מוצרים מעובדים שמכילים דגנים שמיובאים מחו"ל** – יש לאכול רק עם הכשרים מהודרים שדואגים שיהיה ללא חשש "חדש", משא"כ הכשרים אחרים שיכול להיות שסומכים על המקלים ב"חדש" בחו"ל כמבואר בסעיף הבא (הלכות והליכות ומנהגי ארץ ישראל לגר"ח לוונטל עמ' 36, שו"ת ארבע אמות לגר"א עבודת ח"ב עמ' 179).

* **תרופות שמכילות עמילני דגן שמיובאים מחו"ל** – מותרות מהבחינה הזו (כאמור בהלכה ה').
ט. **בחוף לארץ** – ברוב מדינות העולם באופן מעשי לא קיים איסור "חדש" [כיוון שזורעים וקוצרים כמו בארץ], אבל יש מדינות שבהם קיים איסור "חדש" שיש בהם זריעה דו שנתית זריעה ראשונה בתקופת הקיץ ותבואה זו נקצרת לפני פסח [כמה חודשים לפני] שיש באיסור "חדש", זריעה שניה כמו בארץ שנקצרת אחרי פסח – שאין באיסור "חדש".
דוגמאות למדינות שיש בהם איסור "חדש" מדינות אירופה, אנגליה, ארה"ב, קנדה ועוד נש"ת נהרות איתן קס"ה, עיין במשנה בדוכים ס' תפט ס' מה, ילקו"י "חדש" ס' רגס ס"א, מדרך כשרות המעשי עמ' 115.

מה דין התבואות הללו שבחו"ל:

לספרדים: בכל אופן אסור, גם איסור "חדש" של חוף לארץ כפסק שולחן ערוך (שו"ע יו"ד ס' רגס ס"ב, שו"ע אורח"ח ס' תפט ס"י, ילקו"י לגר"ח יוסף "חדש" ס' רגס ס"א) ומכתב הגס"ל עובדיה יוסף זקוק"ל בעניין כסוף הספר ס', מדרך כשרות מעשי עמ' 115, שו"ת אור ללוי גלחט בן ציון אצל שאלו ח"א יו"ד ס' טו.

ולכן ראוי ונכון לכתחילה לברר אם המוצר אסור ב"חדש" [או לקנות מוצר בכשרות מהדרין] אבל מעיקר הדין כל שיש ספק אם זה תבואה חדשה או לא יש להקל אף לספרדים [הטעם: משום ספק ספיקא שמא אין איסור חדש בתבואות גוי או בתבואות חו"ל (כדעות שחולקים על שו"ע), ושמא אין זה חדש] (ילקו"י לגר"ח יוסף "חדש" ס' רגס ס"א).

לאשכנזים: גדולי הדורות שהיו בחוף לארץ בדורות עברו חתרו למצוא היתרים לאכילת "חדש" של חוף לארץ מפני הדחק שלא היתה מצויה תבואה אחרת ועל כן מעטים הקפידו על איסור זה

בחו"ל (וכן כתב הבית חדש לרבינו יואל סירקס דר פלוגתא לבית יוסף שם ביורה דעה להקל בזה וכן הביא טורי זכב לרבי דוד ביורה דעה סימן רגס ס"ק ד' דעות שמקילים והלך בעדם וכן בבא"ה"ל לחפץ חיים בסי' תפט ד"ה אף בזמן הזה ובמשנ"ב שם ס"ק מה וכן מובא בס' שני חמד לרבי יחזקאל מדיני באסיפת דינים מערכת חדש אות יג הביא הרבה פוסקים ראשונים ואחרונים שמתירים בזה, וכן בהרבה קהילות חסידים נהגו להקל בזה על פי המקובל מהדע"ט, החוזה מלוצ'ין הדברי חיים ועל מנת אלעזר ממונקאטש, וכן הביא שו"ע הרב לרבי זלמן מללדי דברי האחרונים להחריג באל גוי בחו"ל ואלה נש"ת נהרות איתן ח"א לגר"א רובין ס' לה שהלך בהבאת דעות אלו אמנם רבו החולקים על המחמירים בזה וגם המחמירים בעלמם אומרים שבעל נפש ויחמיר לעצמו בזה אם זה המגן אכילה אור"ח ס' תפט ס"ק ח' משנ"ב ס' תפט ס"ק מה ובבא"ה"ל ד"ה אף בזמן הזה – שבעל נפש לא יסמוך על ההיתרים הללו ויחמיר לעצמו בכל מה שאפשר לו כי להרבה גדולי הראשונים הוא איסור ולחריגתו בכל גוונא אמנם היו מגדולי החסידות שהחמירו בזה בהרבה בעל התניא הממח' דק בעל האמור והרה"ק רבי אברהם מטשכטב מ"מ הרי מקובל בהרבה קהילות חסידים שלא להחמיר בזה והוצאו בלחיות בנש"ת נהרות איתן הג"ל

* **כיום רבים החמירו להקפיד על איסור "חדש" בחו"ל שהרי יש היום את האמצעים להשיג תבואה ללא חשש ולכן אין סיבה לסמוך על דחק זה.** ויש שאף כיום אינם מקפידים על איסור "חדש" בחו"ל שממשיכים להסתמך על הפוסקים שמתירים בשעת הדחק (שו"ת נהרות איתן הג"ל, מדרך כשרות המעשי ס', פסקי תשובות ססן)

* **הרמ"א לרבי משה איסרליש רבן של קהילות אשכנז** – כתב שבמקום שיש ספק לגבי תבואה אם היא של "חדש" יש להקל בזה [הטעם: מכח ספק ספיקא-ספק אם התבואה משנה שעברה ואם תרצה לומר משנה זו ואולי שיתרשה קודם העומר] מהרמ"א יו"ד ס' רגס ס"ג, רובא במדרך כשרות המעשי עמ' 115, ילקו"י "חדש" ס' רגס ס"א ובהערות שם שיש את הרמ"א בכתבו זה

ניתן לברר על שווי שער "פרוט" למעשרות וכן שווי שער "חמישה סלעים" לפדיון הבן
בטל: 02-648888 (תקליט חקש "3" ואח"כ שוב "3") [בית מדרש להלכה בהתיישבות ירושלים]

גמ"ח "אוטנט" ללא תשלום בפריסת ארצית לניתוק אינטרנט ממחשבים, מצלמות, טבלטים וכדו' וכן לניתוק רדיו ממכשירים שונים לפנות לטל: 072-2613613

לאור קריאתם של גדולי ישראל למען שבת קדשנו מבקשים מכל אחד ואחד בנפרד שהשבית יקרה לליבו להצטרף ולחתום על עצומה המבקשת מחברת חשמל לעבור לאוטומציה מלאה של המערכות בשבת ובמקום שצריך פיקוח אנושי שיובצע ע"י גויים להצטרפות לפנות לטל- 6665 * או 03-3080800 או לפקס 15325802986

משרדי "האיחוד" טל: 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

את המסרגות והצמר וחיבקה איתי חיבוק עז ומנחם. "היא פגעה בי... העליבה אותי לפני כל הכיתה", שברי מילים יצאו לי מהפה. כשנרגעתי מעט, סיפרתי לסבתא על החיבור שכתבתי כשיעורי בית לשיעור הבעה ובו סיפרתי על סבתא החכמה שלי ועל סיפוריה המעניינים, ועל יוכבד חברתי לכיתה שחושבת שהיא התלמידה הכי חכמה שלגלגה בקול רם על החיבור שלי "שרואים שהוא נכתב בבית של סבתא שלך, את ילדה זקנה", סבתא שתקה לרגע ואחר שאלה: "נו, הגבנת? השבת לה? האם ניסית להסביר את עמדתך?", "לא, וגם קיבלתי ממנה עוד כמה מילים רעות, הדמעות רצו לברוח מעיני אך הבלגתי, חשתי נעלבת, המורה ניסתה לפייס אותי ולהשתיק את יוכבד אבל הייתי שקועה בעלבונני, כשהפעמון צלצל נמלטתי מהכיתה בוכיה והגעתי לכאן....", "כחי פה" ביקשה סבתא וקמה למטבח למזוג לי מיץ צונן ולחתוך פרוסת עוגה. "רוצה סיפור, שרה'לה? מעשה שארע בימי נעורי, את מקשיבה?", הנהנתי בראשי וסבתא החלה לספר: "כשהייתי בת 16, גרנו בבוסטון, לאבא שלי ע"ה הייתה מסעדה יוקרתית ומכובדת במרכז המסחרי הגדול, שם סעדו אנשים חשובים, אנשי עסקים ויהודים שהזדמנו לשם מצת לעת. אבי היה קובע את עיתותיו ללמוד תורה וניהל את המסעדה בשלט רחוק. עבדו אצלו שלושה מלצרים נאמנים, טבח ומנהל מסעדה, כולם יהודים שעשו את מלאכתם בנאמנות לשיעור רצונו ורצון הלקוחות. רוב הסועדים היו גויים סוחרים, עורכי דין, רופאים... המחירים של המנות במסעדה היו גבוהים מאד, היות ומדובר באזור יוקרתי ומוצרי המזון הכשרים היו לשם דבר. יום אחד נכנס למסעדה גוי גבה קומה, הוא היה לבוש בקפידה, כולו אומר עשירות ויהירות. באותו יום הייתה המסעדה עמוסה בעשרות סועדים אמידים וחשובים, בפינת המסעדה על כיסא צדדי ישב יהודי חרדי בחליפה פשוטה, ששתה כוס תה וטבל בה עוגייה. הגוי היהיר הבחין ביהודי וסימן למלצר הראשי שייגש אליו, "ג'ו, אני מבקש להזמין בקבוק ויסקי לכל הסועדים כאן חוץ מהיהודי שיושב כאן בצד", "כל בקבוק עולה 100 דולר" עדכנו המלצר, "נו פרובלם, 100 דולר בקבוק לכל סועד, חוץ מליהודון היושב בפינה" אמר בקול רם דואג שכל הסועדים והאורחים ישמעו את הוראתו.

המלצר נעלם לכמה דקות ואח"כ שב עם ארגז בקבוקי וסקי והתחיל לחלק בין הסועדים, כשהיהודי שבפינה מבליח חיוכו קטנטן לעבר הגוי ומסמן למלצר שייגש אליו, "ג'ו אולי תוכל להגיש לי כוס מיץ תפוזים". החיוך של היהודי לא מצא חן בעיני הגוי היהיר והוא סימן למלצר: "ג'ו עכשיו אני רוצה שתגיש מנת בשר משובחת עם כל התוספות לכל הסועדים חוץ מליהודי שיושב כאן בצד".

"זה יעלה לך 160 דולר למנה לפחות ויש פה עשרות סועדים, מדובר באלפי דולרים" אמר המלצר, "או קי, נו פרובלם, 160 דולר, אתה מחלק לכולם, חוץ מליהודון שבפינה" אמר שוב ושוב. כעבור מספר דקות יצאו המלצר הראשי ושני עוזריו עם עגלה גדולה וחילקו לסועדים את הבשר העסיסי שניחוחותיו כבשו את החלל. היהודי הצנום שבפינה חיך קצת יותר רחב לעבר הגוי וסימן למלצר שייגש אליו: "ג'ו, אם אפשר תגיש לי מנת ציפס קטנה". החיוך של היהודי לא מצא חן בעיני הגוי הנפוח והוא שוב סימן למלצר: "ג'ו שים לב, אני מבקש שתגיש את כל הקינוחים המובחרים לכול הסועדים", "זה לפחות 45 דולר למנה". "אין בעיה, תגיש לכל הסועדים חוץ מליהודון שהוא שם בפינה עם התה והציפס", אמר שקולו מהדהד בין כתלי המסעדה, ושוב כעבור מס' דקות יצאו ג'ו והמלצרים מהמטבח והחלו להגיש מגשי קינוחים עמוסים וערוכים לתפארת. הגוי השחצן הפנה מבט מזלזל לעבר היהודי והיהודי, הפלא ופלא מחייך במלוא פיו. המלצר הגיש לגוי השחצן חשבונת בסכום עתק של אלפי דולרים, הגוי שלף מכיסו פנקס המחאות ועט מהודר ובפנים זחוחות כתב את הסכום הנדרש הגיש למלצר ואמר בקול רם: "כולם התפנקו על חשבונני, חוץ מליהודון הזה ואני לא מבין למה

עדיין הוא מחייך?", היהודי התרומם מכיסאו ואמר לגוי בנעימות "נעים מאד, שמי אברהם גולדמן ואני בעל המסעדה ותודה לך על נדיבות ליבך לקליינטים שלנו"....

"את מבינה שרה'לה, מי שנעלב ולא עולב ואפילו שמח מכך הוא בעל הבית בעולם הזה, המעליבים עתידים לתת את הדין על כך אבל המרוויח הגדול זה רק הוא שלעתיד לבוא יזכה לשכר הצפון לצדיקים. אני גאה בכך מאד ששתקת, את בעלת הבית האמיתית של העולם הזה..." ופתאום העלבון הצורב והכאוב הפך להיות טעים כמו מנת קינוח מתוקה במיוחד במסעדה של בורא עולם.

(מול העיניים שלי 2 - קובי לוי)

הלכות חדש

פינת ההלכה

א. אסור לאכול מהתבואה החדשה שצמחה באותה שנה עד ט"ז בניסן ולאחר מכן היא מותרת והוא הדין בכל שנה. ואיסור זה בין בזמן שבית המקדש היה קיים בין בזמן הזה (ש"ע יו"ד סי' רנ"ב, ש"ע אור"ח סי' תפ"ט סי') והאיסור בין לאיש בין לאשה (ס' החינוך מ' טז). * שכתוב בתורה – "ויאמר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבוא אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם עומר ראשית קצירכם אל הכהן והניף את העומר לפני ה' לרצונכם ממחרת השבת" (ויקרא כג, י-י"ב) "ולחם וקלי לא תאכלו עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלוקים חוקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם" (ויקרא כג, י-י"ב). * טעם המצווה – לפי שעיקר חיותם של הבריות היא תבואות ועל כן ראוי להקריב מהן קרבן לה' אשר נתנן טרם ייהנו ממנו הבריות.. ובזמן שבית המקדש היה קיים העומר היה קרב ב-ט"ז בניסן ואז הותר ה"חדש" ואע"פ שכיום בית המקדש לא קיים החיוב קיים (ס' החינוך מ"א טז). ב. איסור "חדש" חל על תבואה מחמשת מיני דגן (ש"ע יו"ד סי' רנ"ב סי') שהם חיטה, שעורה, כוסמין, שיבולת שועל ושיפון (ש"ע ט"ז סי' א', משנ"ב אור"ח סי' תפ"ט סי' ק"מ). [כוסמת של היום אינו כוסמין אלא מין קטנית ולכוסמין ממין דגן קוראים בימינו "חיטת הספלטה"] (פסקי תשובות לגר"ש רבינוצ' סי' תג"ס ט"ז). ג. המדד הקובע לעניין היתר תבואה החדשה ב-ט"ז בניסן [= "ממחרת השבת" יום אחרי יו"ט ראשון של פסח] היא ההשרשה, ולכן תבואה שהשרישה לפני ט"ז בניסן מותרת [ב-ט"ז] אף אם נקצרה אח"כ. ואם השרישה אחר ט"ז בניסן (אף שזרעה לפניו) מותרת רק כשיגיע ט"ז בניסן של השנה הבאה (ש"ע יו"ד סי' רנ"ב סי').

נחלקו האחרונים האם ההשרשה אורכת 3 ימים אחר הזריעה או 14 יום (ולקו"י "חדש" סי' רנ"ב סי' טז בהערות, מדרך כשרות המעשי לגר"י רבינוצ' עמ' 115 סי' א', אורח התשובות "חדש" לגר"ד אביטן עמ' כז-ל, פסקי תשובות לגר"ש רבינוצ' סי' תפ"ט סי' כח).

ד. אין ה"חדש" אסור אלא באכילה, אבל מותר בהנאה ולכן מותר לאכול מהתבואה החדשה לבהמתו או לתת לפועל הגוי שלו (ואורח התשובות ט"ז עמ' ב' סי', ולקו"י סי' רנ"ב סי').

ה. אם עשו תרופה מהתבואה של איסור "חדש" מותר להתרפא מתרופה זו (ולקו"י ט"ז עמ' ט"ה).

ו. תבואה של איסור חדש אסורה בין כמו שהיא ובין שעיבדו אותה או שהשתמשו רק בטעמה (ולקו"י ט"ז עמ' י"ד), כגון: קווקר, גרנולה, דברי מאפה בירה וכדו' (ולקו"י ט"ז עמ' ט"ה).

ז. איסור "חדש" נוהג מהתורה בין בארץ בין בחוץ לארץ, בין בשל ישראל בין בשל גוי. (ש"ע יו"ד סי' רנ"ב סי', הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"י הל' א', ולקו"י "חדש" סי' רנ"ב סי' י"א, ובסוף הספר מכתב הרש"ל עובדיה יוסף זקנו) אלא שבארץ הוא מותר החל מליל י"ז בניסן ובחוץ לארץ בליל י"ח בניסן (ש"ע אור"ח סי' תפ"ט סי').

ח. בארץ ישראל- מבחינה מעשית אין איסור "חדש" בתבואה הגדלה בארץ משום שהיא נזרעת לפני החורף ועת הקצירה מגיעה אחרי פסח שאז היא כבר מותרת (ומדרך כשרות המעשי לגר"י רבינוצ' עמ' 115, ולקו"י "חדש" סי' רנ"ב סי' כ"א, ש"ע נהרות איתן לגר"א רובין ח"א סי' ל"ה, פסקי תשובות לגר"ש רבינוצ' סי' ט"ז).

* חיטה המיובאת מח"ל – אע"פ שעשוי להיות שם איסור "חדש", מ"מ טחנות הקמח שבארץ שבהשגחות מהודרות "דואגות" שכל החיטה המיובאת לארץ תהיה ללא חשש "חדש" (נלחט חובבת כשרות ט"ז עמ' ד"ה שאלות ישראל בראשית הגר"ש קרליץ עמ' 204).

* בירה המיובאת מח"ל – אם היא בהכשרים מהודרים הם דואגים שתהיה ללא חשש "חדש". יש בירות של "מותגים" מח"ל שמיובאים ארצה שאנשים "סומכים" עליהם לשתותם אע"פ שאין השגחה וכשרות [או הכשר לא ידוע] שיכול להיות שהשעורים מהם עשו את הבירה היה בהם איסור "חדש" חוץ מבירות כשרותיות נוספות שעשויות להיות כגון: שהשתמשו בשמרי יין [ין נסך] או שאר רכיבים לא כשרים [לתת טעם, סמיכות וכדו'] (ומדרך כשרות מעשי כשרות משקאות חריפים עמ' 77 סי' ט"ה, ולקו"י "חדש" סי' רנ"ב סי' כ"ג, הליכות עדה חלק 80 המכון לחקר הקללות ע"פ התורה מאמץ הרב יוסף אפרתי ראש המכון עמ' 107, ,